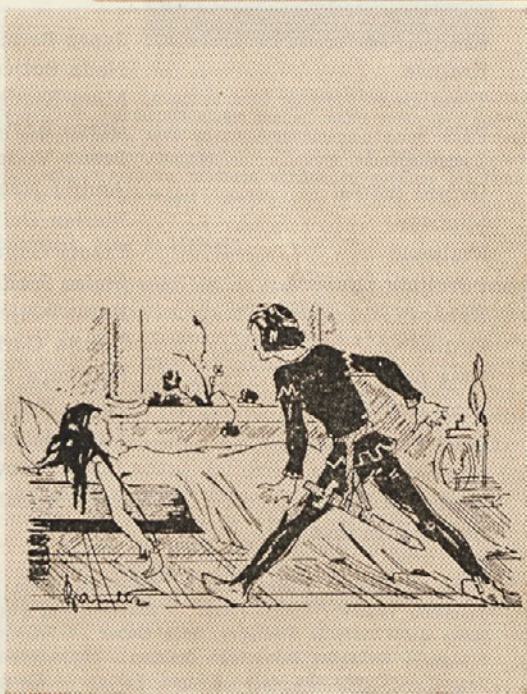

1867 - 1967 • JUBILEJNA SEZONA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

TEHNO-MERCATOR

SAŠA ŠKUFCA

TRNULJČICA

Pravljica v treh dejanjih

Režija: JURO KISLINGER

Scena: Avgust Lavrenčič

Kostumi: Vida Zupan-Bekčičeva

Glasba: Ciril Vrtačnik

Lektor: Majda Križajeva

Barvni filmski posnetki: Peter Božič

O s e b e :

Kralj	Janez Bermež
Kraljica	Nada Božičeva
Trnuljčica	Minu Kjudrova
Bambo	Drago Kastelic
Zvezdogled	Bruno Vodopivec
Dvorni maršal	Andrej Nahtigal
Minister	Marjan Dolinar
Kraljevič	Franci Gabrovšek
Poveljnik straže	Štefan Volf
Kuhar	Borut Alujevič
Pestrna	Marija Goršičeva
Glas prve vile	Marjanca Krošlova
Glas tretje vile	Anica Kumrova
Črna vila	Mija Mencejeva
Siromak	Jože Pristov
Starec	Sandi Krošl
Stražarji in dvorjani	

Vodja predstave: Stanko Jost — Šepetalka: Olga Puncerjeva — Tehnično vodstvo: Franjo Cesar — Razsvetljava: Bogo Les — Krojaška dela: Amalija Palirjeva, Jože Gobec — Frizerska dela: Vera Srakar — Slikarska dela: Ivan Dečman — Rekviziterska dela: Ivan Jeram — Čevljarska dela: Konrad Faktor — Garderoba: Angela Korošec.

PREMIERA 9. XII. 1967 OB 16. URI

SAŠA ŠKUFGA

Ko sem se novembra in decembra pred štirinajstimi leti pogovarjal s Sašom Škufco, si niti misliti nisem mogel, kako zahrbtna bolezen je tičala v tem na videz tako zdravem in močnem fantu. Zapisoval sem si, kar mi je bežno narekoval — očitno ni pripisoval temu posebnega pomena. Danes so mi tiste vrstice še posebej pri srcu. Pravzaprav sem zelo malo vedel o Sašu.

France Pibernik piše iz Kranja:

»Saša Škufca je pripadal tistim rodovom, ki so bili med zadnjimi zgodovinskimi dogodki najbolj prizadeti. V svojih mladeniških letih so doživljali drugo svetovno vojno, mnogi med njimi so darovali svoja življenja. Saša se je rodil 16. julija 1921. leta: Takrat je bil njegov oče upravitelj osnovne šole na Drenovem griču pri Vrhniki. Družina se je kasneje preselila v Ljubljano in tu je obiskoval osnovno šolo, nekaj letnikov gimnazije, nato pa trgovsko akademijo. Med vojno je bil zaprt in konfiniran v Gonarsu. Po vojni se je vpisal na ekonomsko fakulteto, a je moral že 1947. leta opustiti študij. Poiskal si je v Kranju službo in kot računovodja delal pri različnih podjetjih, vendar brez posebnega veselja. Zato razumemo njegovo odločitev, ko se je na razpis prijavil za korektorja pri časniku Glas Gorenjske. Kasneje je postal novinar, največ pa se je posvečal kulturni rubriki. Takrat se je začelo obdobje intenzivnega pisanja, ne le časnikarskega, sprostil se je namreč tudi njegov talent za otroško literaturo. Še posebej za mladinsko

pravljíčno igro. Toda bolj ko se je približeval svojemu ustvarjalnemu višku, bolj se je oglašala v njem tuberkuloza. Že od leta 1950 se je občasno zdravil na Golniku, ko pa so mu leta 1963 oboleli še drugi notranji organi, zanj ni bilo več pomoči. Umril je 18. februarja 1964 v Ljubljani in tam je tudi pokopan.«

V svojih zapiskih sem našel, da je začel Saša pisateljvati že pri svojih šestnajstih letih, in bržčas ste že uganili, da je bil najpoprej pesnik. Kajpada se je zatekal tudi k črtici in povesti, k vsem tistim drobnim literarnim oblikam, v katerih se mladost najlepše izpove. Tudi z moderno pravljíco se je pripravljaj na svoj drugi — ali prvi, prav verjetno prvi — poklic pravljíčarja. V opombah imam zapisano, da je dal eni svojih prvih pravljíc naslov »Iskal sem resnico«. Mlad fant, ki si je sezidal življenje in svet s »podobami iz sanj«, doživí na vsakem koraku le grenka razočaranja in posmeh. Morda je Saša le prehudo gledal na ljudi in na svet, ko je napisal to pravljíco o razočaranju, saj se je potem za celih šest let umaknil in — kakor mi je dejal — celih šest let ni prijel za pero.

Čisto miroval pa vendarle ni. Njegova nemirna kri je še vedno iskala človeka, ki bi mu lahko zaupal tista po umirjeni lepoti koprneča čustva, ki jih nosí v sebi vsaj enkrat v življenju skoraj vsak človek. Ker ni pisal več, si je poiskal za družbo otroke, opazoval jih je pri igri in delu ter jim nazadnje, kadar je le utegnil, pričel pripovedovati pravljíce, izmišljene in resnične. Od tega sproščenega zblížanja pa do odločitve, da bo spet sédel za pisalno mizo in pisal odslej le še za mladino, ni bilo treba šteti korakov. Ko se je do-dobra seznanil z domačimi in od drugod prispelimi pravljícami, se je lotil najprej dramatizacije dveh Grimmovih pravljíc: »Janka in Metke« in pa »Trnuljčíce«.

France Pibernik je zbral podatke o njegovi literarni zapuščini.

»Čeravno le-ta še ni sistematično zbrana, je vendarle mogoče reči, da je njen najpomembnejši del mladinska dramatika. Ta temeljna ugotovitev nujno vodi k izviru. Ker so skoro vsa njegova odrska dela pravljíčna, potemtakem tudi vzgojna, bi mogli enega izmed razlogov za tako usmeritev najti v pedagoškem čutu, ki ga je podedoval po očetu. Izmed zunanjih spodbud ne smemo prezreti njegove zaposlitve v delavnici lutk, kar mogoče vsaj posredno pelje k igri »Punčka sanja.« Težje je postavljati tezo, v kolikšni meri je bila ta pravljíčna tematika svojevrstni azil v depresiji časa, kot jo je doživljaj svetovljansko razpoloženi in v zahodnoevropsko literaturo usmerjeni Saša Škufca. Preseneča ugotovitev, da je bilo njegovo odrsko delo še leta 1953 idejno problematično, kar dokazuje polemika okrog »Trnuljčíce«.

DRAMATIKA. Iz doslej znanega gradiva je mogoče ugotoviti naslednja dramska besedila: dramtizaciji Grimmovih pravljic »Trnuljčica« (1953) ter »Janko in Metka« (1955), izvirna igra »Punčka sanja« ter prigodni prizorček »Mojca išče dedka Mraza« (1956). Iz neuresničenih načrtov nam je sporočen naslov pravljичne igre »Slepa princesa«.

TRNULJČICA in JANKO IN METKA. Obe odrski priredbi bratov Grimmov sta primera klasične dramtizacije. Avtor je moral iz kratkega epskega besedila ustvariti odrsko razgibano dejanje, mu določiti centralna prizorišča, hkrati pa vnesti v tekst dramske prvine, motivacijo dejanja, zaplet in razplet, v celoti je moral izumiti odrski govor. Pri adaptaciji takega teksta mora dejanje izpolniti z novimi osebami in novimi prizori, izkoristi pa lahko še druge možnosti, kakor so glasbena spremljava, petje in balet. Škufca je pri obeh priredbah ostal v začrtanem konceptu. Prvotni osnovi je dodal vrsto novih figur, na primer dvornega norca Bamba in Zvezdogleda v Trnuljčici, piskroveza Jernača, botra Slamo in palčka Nagajivčka v Janku in Metki. Prav tako obe pravljici v polni meri izkoriščata pevske in baletne vložke, pomnožil je število pravljичnih, čarobnih predmetov. Marsikaj je seveda povzeto iz drugih pravljичnih motivov. Tako na Sneguljčico spominja zbor škratov v Janku in Metki. Odrsko razkošje s fantazijskim podtonom ustreza zvedavosti otroških oči, ki jim skozi odrsko dejanje dovolj nazorno pokaže še preprosto resnico o dobrem in zlu.

Dodati je treba, da je Škufca običajnim poantom dodajal še socialno. V »Trnuljčici« je postavil lik Siro-maka, v »Janku in Metki« pa je ekspozicija dejanja postavljena na dejstvo, da je oče izgubil delo in da mačeha podi otroka od doma tudi zaradi materialne stiske. Sodobna kritika je avtorju očitala slab izbor motivov, ohlapnost besedila, duhovičenje, artizem. Za avtorja je bila vsekakor zelo neprijetna polemika okrog ustreznosti izbora Grimmove »Trnuljčice«, češ z nemškimi pravljicami ustvarjamo v slovenskem otroku kompleks tlačanstva in podobno. Kakor je bila ta besedna praska nesmiselna, je v nečem vendarle bila koristna za avtorja: opozorila ga je na neizkoriščeno bogastvo domače, slovenske mitologije.

Sašo Škufco so pri tem, za slovenski gledališki prostor izjemnem delu, spodbujali odrski uspehi. Igrici sta domala prehodili vse slovenske odre, tržaško Slovensko gledališče pa ga je celo počastilo s krstno uprizoritvijo Janka in Metke.»

Toliko iz zapiskov Franceta Pibernika.

jž

*Če ne vara me spomin,
tote pravijo ljudje:
da dežele pravljичne
res ni videti drugje.*

*V pravljичni deželi
lepo je, prelepo ...
Z neba smeji se sonček
in rožice cveto,
med cvetjem in zelenjem
pa ptičice pojo.
Čudes ... krasot stotero —
karkoli si želiš ...
Trnuljčici enake
pa tamkaj ne dobiš!*

TOVARNA

priporoča svoje kvalitetne proizvode:

- karbon papir
- indigo papir
- pisalni trakovi
- matrice za razmnoževanje
- barve za razmnoževanje
- akvarelne šolske barvice
- tempera barve
- umetniške oljnate barve
- jasnit-diazo-amoniak papir
- mica, bele barve za belo perilo
- guminol, lepilo za gume
- srebrna bronca za peči itd.

Znamka **AERO** jamči za kvaliteto!

AGROPROMET Celje

kupuje vse vrste sadja in zelenjave v svojih skladiščih
in prodajalnah v Celju, Šempetru, Žalcu, Velenju,
Preboldu, Laškem in Dobrni

TRGOVSKO PODJETJE

moda

C E L J E

s svojimi poslovalnicami vam nudi bogato izbiro
tekstilnega, drogerijskega in galanterijskega
blaga. — Priporoča se za obisk.

EMO CELJE

Med našimi novejšimi proizvodi je sedaj sobna peč na olje EMO-5, kapacitete 5.000 kcal/h. Je sodobne oblike, emajlirana z lepimi ugodnimi barvnimi emajli. Prijetno ogreva prostor do 90 m³.

Poraba olja od 0,24 do 0,63 kg/h.

Dobite jo lahko v vseh specialnih trgovinah.
Izdeluje **EMO CELJE**

TKANINA- GALANTERIJA

TKANINA-GALANTERIJA
z veleblagovnico Ljudski magazin
se priporoča
